

Old Go

*Uitgave van de
Harense Historische Kring*

*Bevat geschiedenis en genealogie
uit en om de gemeente Haren*

Mooie oude plaatjes uit Haren, Glimmen

U ziet de Gereformeerde kerk in Glimmen en de christelijk basisschool. De foto is genomen vanuit een tuin achter de Rijksstraatweg. Het moet ongeveer 1960 zijn geweest. De Beukenlaan en de Lindenlaan waren er nog niet.

DE ÔL BÖRG, Middelhorst, Fam. Bazuin, ca 1913

Deze opname is gemaakt door Jac. Bullegraf; Boschstraat 33, Winschoten, volgens de achterkant. Die fotograaf ging de streek langs om huizen van bewoners die daarin toestemden op de kiek te zetten. Datum en jaartal zijn niet bekend, maar naar de afgebeelde personen moet het omstreeks 1913 geweest zijn, volgens mijn inlichtingen omstreeks het middageten (wanneer hij de meeste mensen thuis aantrof).

Het oude boerderijtje stond aan de Middelhorst, bij mijn weten links van de plaats waar nu de Parkweg naar het Burgemeester Boermapark leidt. Het behoorde toe aan de familie Bazuin, sinds het overlijden van de ouders, Lucas Bazuin en Jantje Borgman, aan hun erfgenamen, de vijf kinderen. Die werden aangeduid als de Bezuuns-kinder; het bedrijf telde voor vol mee onder de boerenstand van het dorp. Vier van hen poseren in werkkleren voor de fotograaf, van links naar rechts: Albert, de oudste zoon, Lien (Engelina), Edo (Eeuwke Ede) en Rieks (Henricus). De oudste dochter, Trui (Geertruida), ontbreekt, is waarschijnlijk binnen met het eten bezig. In de volksmond heette de boerderij *De Ôl Börg*, naar de resten van de borg die ooit op hun grond achter de boerderij stond. Een eeuw geleden waren daar brokken van fundamenten nog van over en gedeelten van de slotgracht; vermoedelijk op de plaats van de vijver in het tegenwoordige park. Anders dan andere borgen die in de omgeving gestaan hebben, was er over deze heel weinig bekend. Alleen op een kaart uit 1760 staat hij vermeld als *De Horst*.

Het boerderijtje is tenslotte in het bezit gekomen van Jan Abbering, totdat het in de jaren vijftig bij de bouw van de bejaardenhuisjes, in de volksmond het Kabouterdorp, afgebroken is en vervangen door een burgerwoning.

De foto en inlichtingen zijn afkomstig van Edo Bazuin (1899-1963), mijn vader.

Jantje Engelina Bazuin Scharnegoutum, 2011.

Bestuur

Voorzitter

Ali Bakker

Kamperfoelieweg 54, 9753 EP Haren

tel: 0505340834

e-mail: aliabakker@home.nl

Penningmeester

Ria Boomsma-Hordijk

Kamperfoelieweg 29, 9753 ER Haren

tel: 0505346441

e-mail: m_hordijk@hotmail.com

Secretariaat / Redactie

Jan Offereins

Borgsingel 3, 9753 CD Haren

tel: 0505347269

e-mail: joffereins@home.nl

Public relations

Bonno van der Horst

Fazantenlaan 4, 9751 ET Haren

tel: 0505434177

e-mail: bonhorst@planet.nl

Bestuurslid

Jan Dijkema

Rijksstraatweg 62, 9756 AH Glimmen

tel: 0504061646

e-mail: ja.dijkema@planet.nl

Bestuurslid

Ab Deelman

Rijksstraatweg 313b, 9752 CE Haren

tel: 0505343434

e-mail: deelmana@kpnplanet.nl

Rabobank: 1570.71.286 tnv.

Harense Historische Kring "Old Go"

www.oldgo.nl

Inhoud

Mooie oude plaatjes	2
Van de redactie	4
Old Gootjes	4
Oud Harenaar?	5
Gerecht: Drente of Groningen	8
Café Seinpost Harendermolen	10
Verordeningen gemeente Haren 1864	12
Waarom Old Go?	14

Het aanmeldingsformulier is los bijgevoegd.
Voor meer exemplaren:

Kamperfoelieweg 29, 9753 ER Haren

HERDENKING MEISTAKING 1943 APPELBERGEN

**Dinsdagmiddag 3 mei a.s.
aanvang 14.00 U**

**Voorafgaand aan de STILLE TOCHT
vanaf het Paviljoen Appèlbergen
zal er aansluitend de HERDENKING
bij het MONUMENT plaatsvinden**

Spreker: de heer Beno Hofman, historicus

Wij herdenken de 34 oorlogsslachtoffers die
aldaar in massagraven zijn gedumpt.
Het waren de eerste uitgesproken doodvonnis-
sen in het land, die direct voltrokken werden.
Met gevolg dat de motivatie verzet binnen één
week in het land enorm was gegroeid.

De Meistaking in het noorden van het land
betekende een ommekeer in de Tweede
Wereldoorlog.

Het 3 Mei Comité Appèlbergen

Van de redactie

Jaargang 2. De kop is eraf. De vereniging leeft en haar bestaansrecht is door de groei van het ledental bewezen. Dat is ook tijdens de jaarvergadering in De Tiehof te Onnen gebleken.

Onze doelstelling nu: veel leden! zullen we gaan bereiken door deelname aan diverse activiteiten in de gemeente.

Door haar drukke werkzaamheden moest Rika Pater het hoofdredacteurschap overdragen aan Siebrand Braaksma.

We hebben drukkerij Van Ark bereid gevonden de productie van ons tijdschrift op zich te nemen.

Het aanmeldformulier is losbladig, zodat u het blad niet meer hoeft te beschadigen.

Old Gootjes

Overpeinzing van de voorzitter

Gisteravond, 14 maart, onze eerste verjaardag. Een ledenvergadering met het eerste jaarverslag.

Twee gedachten: over de opkomst van de leden. Ik had gehoopt op meer bezoekers. We willen zo graag ons enthousiasme delen met onze leden. Aan de andere kant was ik erg tevreden.

We hebben in ons eerste jaar al zoveel op gang gebracht.

Uit het niets hebben we nu ongeveer 50 leden die ons steunen. Enthousiaste donateurs die ons een warm hart toedragen. Een prachtige website, ons krantje wat twee keer is verschenen.

Elke twee weken een praatje op Haren FM. Een prachtige tentoonstelling in Westerveen.

De lezing die de heer van Koldam gaf omdat de heer Groenendijk ziek was, was een prachtig voorbeeld van wat wij met Old Go willen bereiken.

Van Koldam heeft na jaren archief onderzoek, zoveel oude geslachten uit Haren en Groningen, tot leven gewekt. Ook de cultuur historische aspecten heeft hij in kaart gebracht.

De oude villa's aan de Hereweg tot Haren. De bedrijvigheid, de grenzen van Haren die steeds opschoven.

Dat is nu net wat wij met Old Go willen. Het voorbije verleden tot leven wekken door archief en bronnen onderzoek, verbanden leggen. Kortom verbinding voelen met onze voorgeslachten op wier schouders wij staan.

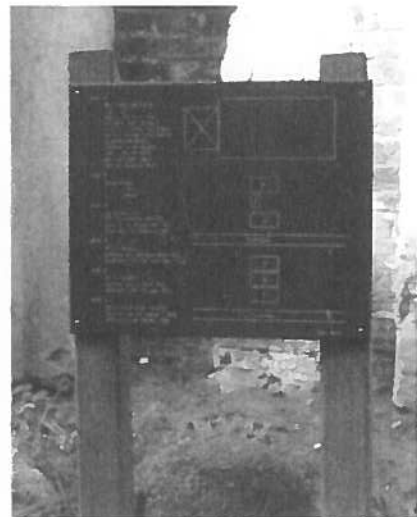
Dit alles inspireert mij om me in te zetten voor Old Go en ik wil de heer van Koldam nogmaals danken voor deze inspirerende lezing en voor al het monnikenwerk dat hij heeft gedaan.

Ali Bakker

15-3-2011

Oud Harenaar ?

Naast de Dorpskerk in het centrum van Haren liggen nog een zestal grafstenen, die oude graven bedekken. Van drie van hen, betreffende de familie Reiger, zijn reeds achtergronden geschetst(1), van een van de andere: Pieter Gerrits Mulder, is in *Haren dé Krant* een kort stukje verschenen(2). en meer uitgebreid in *Old Go*(3).

De steen die het dichtst bij de kerk ligt, bedekt het graf van ene **Mr Scato Gockinga**, geboren te Groningen in maart 1800, Ned. Hervormd gedoopt aldaar op 30 maart 1800, en ongehuwd overleden te Groningen op 12 januari 1833, zoon van wijlen 'den heer Resident van Cheribon' en vrouwe Constantia Geertruida Nobel.

De niet ondertekende overlijdensadvertentie in de Groninger Courant luidde:

Groningen 12 januari 1833, hedenavond te vijf uren overleed de Weledelgestrenghe Heer Mr Scato Gockinga Gz in de ouderdom van 32 jaar en 10 maanden.

Zijn hele- vrij korte- leven heeft hij in Groningen of elders doorgebracht, waarom is hij dan in Haren begraven? Geprobeerd is wat meer van hem en zijn familie te weten te komen.

Gockinga

De vader

De Resident – de vader- bleek **Godfried Carel Gockinga**, geboren Groningen 21 juni 1761 en overleden aldaar op 06 mei 1816, uitgevaren als 19 jarige onderkoopman bij de **V(erenigde) O(ost-Indische) C(ompagnie)** met het schip 't Hoff ter Linden' voor de kamer Amsterdam in 1780; tweede administrateur van het suikermagazijn te Batavia in 1783, Resident (hoofd van het gewestelijk bestuur) van Tergal van 1783-1787, Resident van Cheribon op Java (een plaats belangrijker dan Tergal) van 1787-1792, en vanaf 1793 rentenier (32 jaar!) te Groningen. In 1814 nog lid van de vergadering van Notabelen voor het departement van de Westereems. Tijdens de periode dat Nederland deel uitmaakte van het Franse Keizerrijk onder Napoleon, bestond het departement van de Westereems uit de provincies Groningen en Drenthe en een gedeelte van Oost- Friesland, nu Duitsland.

Hij maakte snel carrière en vermeerderde tegelijk ook zijn rijkdom erg goed. Dat ging daarom ook zo goed, omdat hij met een van de vele dochters van de Gouverneur-Generaal was gehuwd. Over het elkaar de baantjes toespelen en hoe je het beste snel geld kon verdienen bij de VOC in de laatste jaren van haar bestaan, zijn interessante artikelen verschenen(4).

Hij trouwde op 8 december 1782 op 21 jarige leeftijd in Batavia met de bijna 16 jarige

Johanna Maria Alting (1767-1789), dochter van de Gouverneur- Generaal van Nederlands-Indie, J.U.D. Willem Arnold Alting (1724-1800), die ook uit Groningen afkomstig was(5) en diens tweede vrouw Maria Susanna Grebel.

Uit het zes jaar durende huwelijk werden in Indie twee dochters geboren, waarna de moeder Johanna Maria Alting te Cheribon op 10 januari 1789 overleed.

Hij hertrouwde te Haren op 14 maart 1794, ondertrouw te Groningen op 22 februari 1794, in een tweede huwelijk (hij was 33 jaar) met een achternichtje: Constantia Geertruida Nobel, gedoopt Groningen in de A kerk 19 maart 1777, (zij was dus nog net geen 17 jaar oud), dochter van Willem Theodorus Nobel, Luitenant- Colonel der Cavallerie , geboren in Amsterdam, overleden op de Mikkelhorst in 1809 en Maria Louisa Gockinga, van Slochteren, deze woonden op het buiten 'de Mikkelhorst' te Haren, dat mw Nobel-Gockinga van haar ouders had geërfd.

De familie Nobel- Gockinga kwam via die erfenis ook in het bezit van een herenbank in de Ned Herv. Kerk van Haren, versierd met de wapens van de overgrootouders van mevrouw Nobel-Gockinga, Tijdens de openstelling van de Dorpskerk in de zomermaanden is deze bank, voorzien van een beschrijving, te bekijken.

Uit dit tweede huwelijk werden de enige zoon Scato, - vernoemd naar de grootvader met een oude Gockinga familievoornaam-, en nog eens drie dochters geboren. Het gezin woonde sinds 1794 aan de Nieuweweg N 235 te Groningen, waar de vader in 1816 overleed. Naast de woning met tuin aan de Nieuweweg bezat hij ook een tuin buiten de Herepoort waarop hij een theekoepel liet bouwen. Hij liet middels met een eigen hand geschreven testament, naast het huis en tuin aan de Nieuweweg, de - voor die tijd- respectabele som gelds van ongeveer 1,1 miljoen gulden na. Daarvan erfde de zoon Scato Gockinga ongeveer 120.000 guldens.

De moeder

Mevrouw **Constantia Geertruida Nobel**, weduwe Gockinga, hertrouwde (op 42 jarige leeftijd) te Groningen op 1 april 1819 met Johannes (zich noemende Jean) Vetter (1778-1842). Hij was weduwnaar van Henriette Lovers uit Emden, koopman en na het huwelijk verhuisden ze naar Amsterdam. Het huwelijk liep niet zo goed, er ontstonden strubbelingen, waardoor later mevrouw naar Amersfoort ging te wonen en meneer in Amsterdam bleef. Constantia Geertruida Nobel overleed te Amersfoort op 20 juli 1839. Johannes Vetter overleed te Amsterdam op 9 september 1842.

De zoon

Scato Gockinga werd op 14 juli 1818 ingeschreven aan de universiteit van Groningen en drie jaar later in 1821, behaalde hij het kandidaatsdiploma rechten, daarna ging hij naar Utrecht waar hij in 1825 de doctorsgraad verwierf met een proefschrift over het voogdijschap van minderjarigen. Hij werd in 1821 benoemd tot toeziend voogd over de kinderen van zijn overleden zuster Wilhelmina Theodora Gockinga, welke gehuwd was met Gijsbertus Lambertus Gasinjet, wonend in Paterswolde op huize Vennebroek.

Hij overleed te Groningen te zijnen huize aan de Oude Boteringestraat K, no 108, als Mr Scato Gockinga oud bijna 33 jaar, ongehuwd en rentenier. Zijn overlijden werd op 14 januari 1833 aangegeven door Jonkheer Mr Reneke

7

Gerecht: Drente of Groningen?

In 1040 schenkt de Duitse koning het Gorecht als *deel van Drenthe* aan het bisdom Utrecht. Het Gorecht, inclusief de stad Groningen, hoort op dat moment bij Drenthe, niet bij de Friese ommelanden. In de ommelanden, het noordelijke deel van de huidige provincie Groningen, tussen Lauwers en Eems, werd Fries gesproken.

Het gebied viel onder het bisdom Osnabrück. De dorpen op de Hondsrug waren typisch Drentse dorpen, met een brink, een es, gezamenlijk gebruikte woeste gronden en groenlanden.

De latere stad Groningen, onderdeel van het Gorecht, heeft haar ligging op een begaanbare plaats tussen zee en Hondsrug, het munt- en marktrecht gebruikt om zich een machtspositie in de ommelanden te verwerven, zo dat de naam van deze nederzetting op de hele provincie is overgegaan. Dit ging uiteraard niet zonder strijd tussen stad en ommeland.

De oude grenzen van het Gorecht zijn niet op kaarten terug te vinden maar zijn gereconstrueerd uit vermeldingen in registers van de klooster van Werden, van de bisdommen Münster en Utrecht, waarbij het interpreteren is waar de genoemde stukken grond

liggen, de namen zijn inmiddels veranderd (Van den Broek, Groningen een stad apart, 2007). In het boek *Groninga Dominium* (Piet H. Wijk, 2006) staan een aantal van de oudste kaarten van Noord Nederland. Deze kaarten zijn vaak in militaire opdracht gemaakt en de kaartenmakers hebben ongetwijfeld geprobeerd om een zo goed weergave van de situatie ter plaatse te geven, maar in details kloppen ze vaak niet. Zo is elk water op dezelfde manier kronkelend weergegeven, ook als uit andere bron bekend is dat het een kaarsrecht gegraven kanaal moet zijn geweest, zoals bij het Boterdiep tussen Ellerhuizen en Bedum, of bij het Damsterdiep. Ga niet op deze kaarten af als je wilt weten hoe de oude meanders van de Drentse Aa gelopen hebben! De kaartenmakers namen vaak elkaars werk over, zodat dezelfde fouten in meerdere kaarten voorkomen.

De oudste enigszins betrouwbare kaart is die van Jacob van Deventer in 1545.

Hierop staan de toenmalige provinciegrenzen aangegeven. Op deze kaart, en andere die hierop gebaseerd zijn, liggen Helpen (=Helpman), Essen, Haren, Noorlaren en het klooster Maria ten Hoorn in Drenthe.

Op de kaart van de Keulse drukker Frans Hogenberg uit 1579 liggen Essen Haren en het klooster Maria ten Hoorn in Groningen (de andere plaatsen staan niet op deze kaart).

Die provinciegrenzen zullen niet zo vastgelegd zijn als tegenwoordig, maar hoe zat het nu formeel?

Voor **1150** benoemt bisschop Hartbert als vaste vertegenwoordiger zijn broer als prefect van het Gorecht, een andere broer als belangenbehartiger in Coevorden. Zo had Hartbert zijn handen vrij in de strijd met de graven van Holland, aan de andere kant van zijn bisdom.

De functie van bisschop was niet erfelijk, die van prefect wel, met als gevolg dat een kleine eeuw later de belangen van bisschop en zetbaas niet langer samenvallen. Dit leidt tot de *slag bij Ane in 1227* tussen heer Rudolf van Coevorden en bisschop Otto.

Zo halverwege de **13e eeuw** werkt de stad Groningen de prefect eruit.

De prefect blijft echter de bestuurder van de andere delen van het Gorecht.

In **1392** pacht de stad de rechten van de prefect, dus het bestuur over het Gorecht, voor 100 jaar van het in geldnood verkerende bisdom Utrecht.

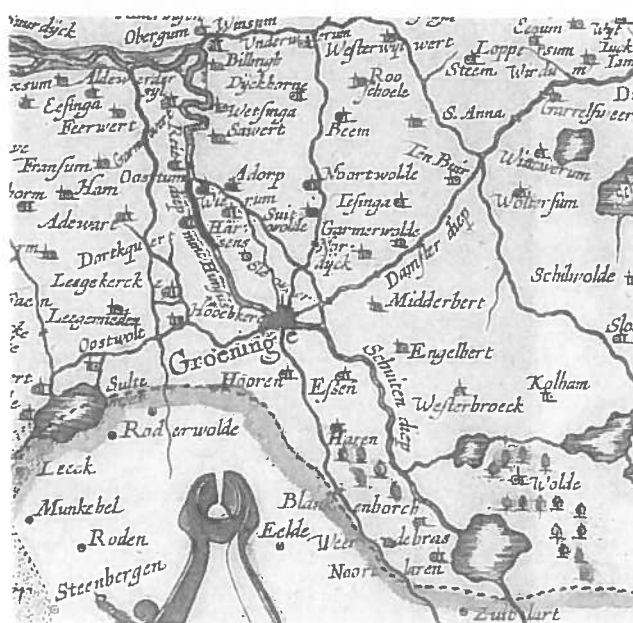
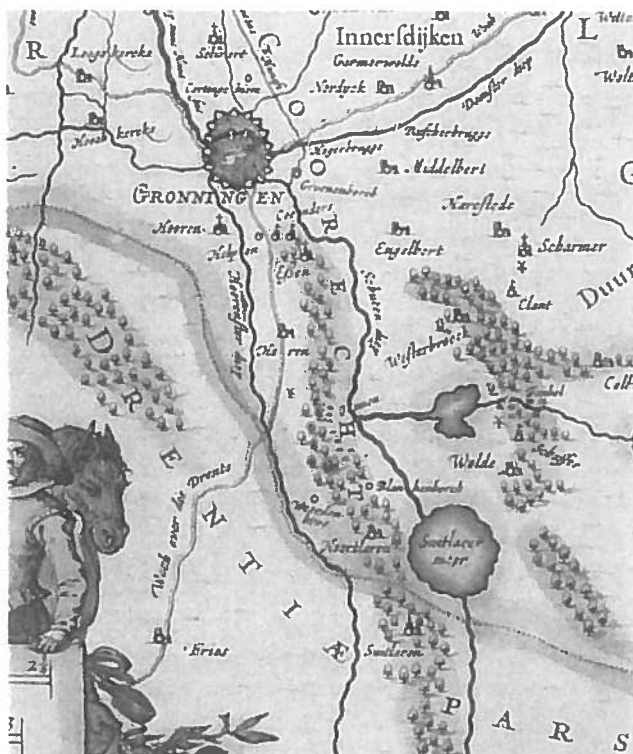
Na enige schermutselingen (bisschop *Frederik van Blankenheim* wil het gezag over het Gorecht terug en voert hier in **1401** een mislukte oorlog voor) koopt de stad in **1460** het bestuur over het Gorecht en heeft Groningen het dus in Haren en omgeving voor het zeggen: het Gorecht is een van de stadsjurisdicties.

Dit blijft zo tot **1795**. In deze Franse tijd verklaren de "provisionele representanten" de stadsjurisdicties vrij van het bestuur door de stad (Meindert Schroor, *Stadsstaat Groningen*, 1999). In **1801** wordt het departement stad en Lande van Groningen (na **1808** kortweg Groningen) ingesteld, met ongeveer de huidige provinciegrenzen.

Conclusie:

Vanaf de verpachting in **1392** heeft het Gorecht dus formeel niet meer tot Drenthe behoord, maar tot de zich ontwikkelende eenheid, de tegenwoordige provincie Groningen.

Ingrid Smit

Café "Seinpost" Harendermolen

Hoe begon deze speurtocht?

De heer Rutgers, ons erelid, heeft twee ansichtkaarten in zijn archief. Op die kaarten vallen twee zaken op: dat het een café was met een dakterras en dat het in Harendermolen lag.

Nu ben ik geboren en getogen in Glimmen en ken ik in Glimmen en Harendermolen elke grasspriet. Maar een theehuis Seinpost? Daar had ik nog nooit van gehoord.

De heer Rutgers heeft de ansichtkaarten al lange tijd in zijn bezit en kon niet achterhalen waar dit gebouw gestaan had.

Old Go en Haren de Krant werden ingeschakeld.

Er kwamen een paar reacties.

Die zetten ons op het spoor van de renbaan die in Harendermolen had gelegen. Een seinpost, waar men op het dak de paardenrennen kon volgen.

Ik heb het gebied van de renbaan uitgekamd.

Oudere bewoners gevraagd.

Niemand die van het bestaan van deze seinpost wist.

Café Seinpost bleef een raadsel.

Het plan was om een verzoek tot het kadaster te richten.

Tot een oplettende Harense gemeenteambtenaar, die het archief aan het herorganiseren was, een vergunning vond voor een theehuis. Met bijbehorende bouwtekeningen die op de ansichtkaarten leken. (1905). Adres: *Rijksstraatweg 337 Haren*.

Hij had de foto's gezien in *Haren de Krant* en legde het verband tussen de foto's en de vergunning met tekeningen.

De vergunning is aangevraagd door de heer *Smit* eigenaar van het bekende *Boschhuys* in Groningen.

Dat op de ansichtkaarten in Harendermolen stond bleef een raadsel.

Wat bleek nu: Harendermolen lag begin 1900 tot bijna in Haren. Dat verklaart de datum en situering in Harendermolen.

Het theehuis lag dus op *Rijksstraatweg 337* en bestaat nog steeds in een andere vorm: villa *De Vogelhof* genaamd.

De contouren van het oude theehuis zijn nog terug te vinden in het huidige huis.

Het theehuis is verbouwd in 1913 tot het huidige huis.

Toen ik met de bewoner van de villa sprak, vertelde hij mij een leuke anekdote:

VRIJ VAN ZEGEL.
ingevolge art. 27 A no. 55
der wet op het recht
van zegel.

no. 124 / 19050129

Burgemeester en Wethouders

der gemeente HAREN

Gelezen eene aanvraag van *J. L. Smit*
wonende te *Groningen*, daarbij overeenkomstig art. 57 der bouwver-
ordening dezer gemeente, onder overlegging van eene schets-tekening in dubbel, vergunning ver-
zoekende tot het stichten van *een woonhuis*
op het perceel, kadastraal bekend gemeente Haren, sectie *K* no. 1016, gelegen te
Harendermolen, bestemd tot *woning van een gezin*
en theehuis

Gelet op de desbetreffende artikelen van genoemde Verordening;

Hebben goedgevonden aan *den verzoeker* en *zijn* rechtverkrijgenden de gevraagde ver-
gunning tot stichting van *een gebouw*
op bovengenoemd perceel te verleenen onder de volgende voorwaarden:

- 1°. dat de voorgevel van het te stichten gebouw wordt geplaatst *op een afstand*
van minstens 22,20 Meter ten westen van de werflijnen
hantlijn van de Haren-Groninger-Tunnel en voorlangs het
perceel. De juiste afstand en richting zal door of namens den
gemeente en Wethouders op het tenuist worden aangegeven.
- 2°. dat bij het gebouw eene open ruimte wordt gelaten ter oppervlakte van minstens 2, gedeelte
van de oppervlakte van het gebouw, terwijl de achtergevel minstens 5 Meter verwijderd moet zijn
van de naaste grenslijn of het zwet;
- 3°. dat tusschen het te stichten gebouw en het naaste zwet terzijde eene ruimte wordt gelaten
ter breedte van minstens 1, - Meter;
- 4°. dat de bovenkant van den vloer der woonvertrekken minstens 0,15 M. boven den beganen
buitengrond of boven de voorlangs liggende *straat* wordt gelegd;
- 5°. dat het gebouw, gemeten van uit den aangrenzenden beganen buitengrond tot aan de
kroonlijst, grootlijst, zijde of halstijle of tot de halve hoogte van den top van den naar de straat
gekeerden puntgevel niet hooger dan 15 Meter wordt opgetrokken;
- 6°. dat *de* woning ten minste twee woonvertrekken moet bevatten;
- 7°. dat in *de* woning ten minste één woonvertrek aanwezig moet zijn met eene oppervlakte
van ten minste 16 M.², terwijl elk der andere woonvertrekken eene oppervlakte moet hebben
van ten minste 7 M.² en dat de hoogte der woonvertrekken moet bedragen minstens 2,75 M. tusschen
den vloer en den onderkant van het plafond of de balklaag; wordende onder oppervlakte verstaan de
ruimte die overblijft na afrek van de oppervlakte, welke wordt ingenomen door binnenbelemmeringen,
als portalen, haardsteden, bedsteden, kasten enz.;
- 8°. dat de trappen minstens 0,90 M. breed zijn en de gemiddelde aantrede minstens 16 cM
en de optrede hoogstens 20 cM. is;
- 9°. dat de gangen en portalen minstens 1 Meter breed en 2 Meter hoog zijn;
- 10°. dat bij *de* woning voor ieder gezin afzonderlijk aanwezig moet zijn een behoorlijk
afgesloten privaat, te plaatsen tegen een buitenmuur.

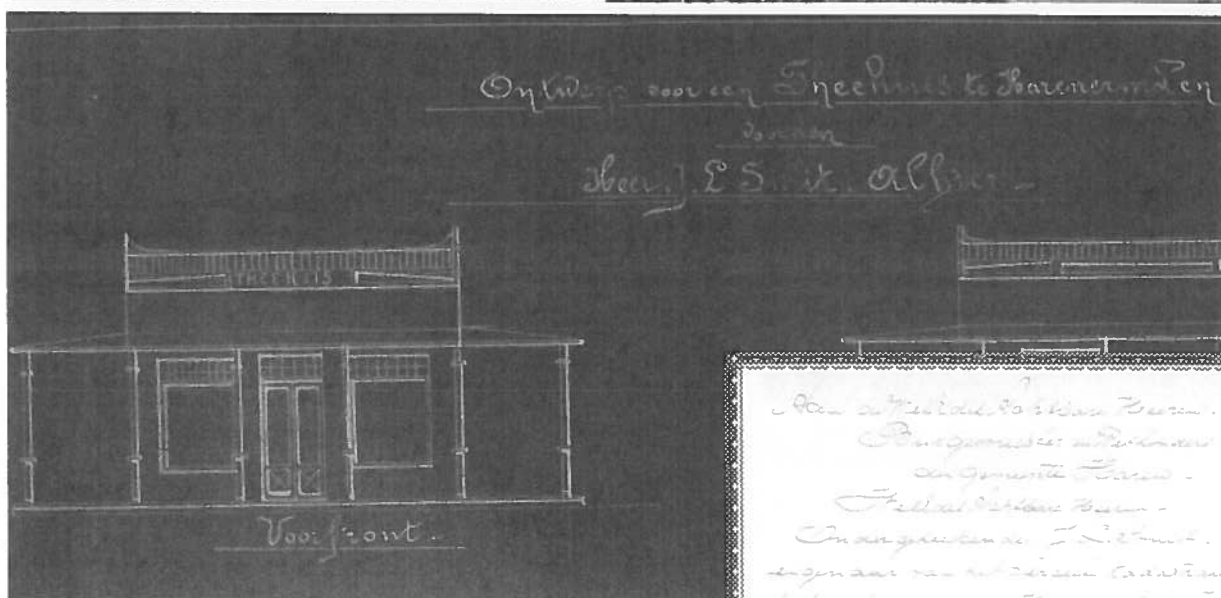
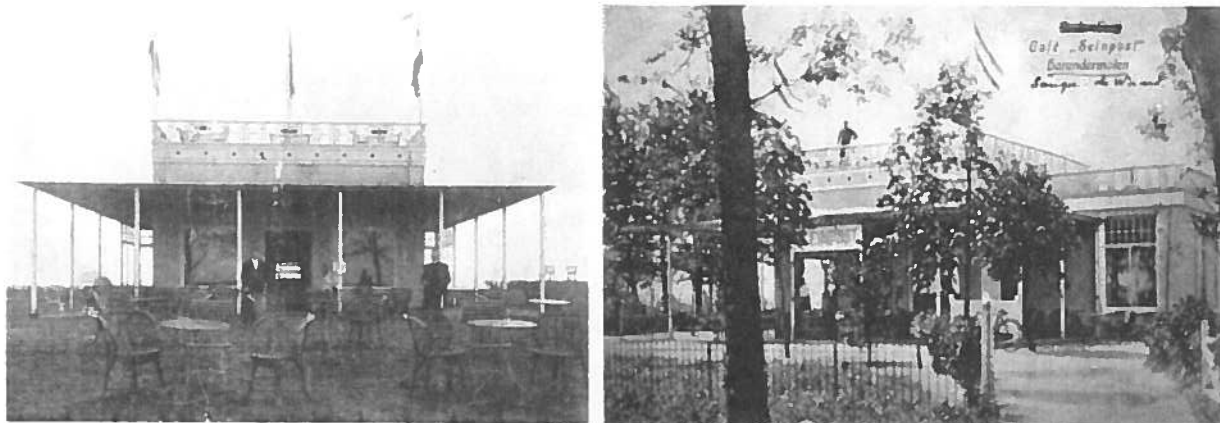
Zijn oude buurman die in het voormalig oude boerderijtje naast hem woonde, vertelde hem dat je vroeger op het dak van *De Vogelhof* kon staan. Het verhaal klonk wat ingewikkeld, want het huidige huis heeft een puntdak. Toen hij de foto's van het theehuis zag, begreep hij het verhaal. Men kon op het dak van het oude theehuis staan.

Je kon dan de tram van beide kanten zien aankomen. De naam Seinpost zou hier naar kunnen verwijzen. Bij het oude tramhuisje bij de Holsteinlaan was een wissel.

De trammetjes konden hier elkaar passeren.

Zo beginnen de puzzels op zijn plaats te vallen.

Ali Bakker, 1-3-2011

De oude ansichtkaarten,
Een deel van de blauwdruk en
het voorblad van de begeleidende brief aan B&W
dd. 22 november 1905

HOOFDSTUK IV *VAN DE NABUURSCHAPPEN EN NABUURPLIGTEN*

Art. 32. Iedere wijk of afdeeling derzelve in de gemeente Haren is een op zich zelf staand nabuurschap.

Art. 33. De wijkmeester van iedere wijk of afdeeling is, als buurtmeester, belast met het doen ten uitvoer brengen der nabuurpligten, invoege die bij dit reglement zijn voorgeschreven, en draagt zorg, dat die pligten geregeld en bij toerbeurten worden waargenomen, zodat een ieder op zijne beurt dienst verrigt.

Art. 34. Onder nabuurpligten worden in het algemeen verstaan, het verleen van persoonlijke hulp en bijstand door ingezetenen onderling, bij sterfgevallen, in nood en dergelijke omstandigheden.

Art. 35. Ieder ingezeten dezer gemeente vanaf de ouderdom van 20 tot 65 jaren is verplicht, nabuurpligten te vervullen. Wanneer iemand echter zoodanigen dienst zelf niet verkiest te verrigten, zal hij een ander geschikt persoon, naar genoegen van de buurtmeester, voor zich in de plaats kunnen stellen.

Art. 36. De regeling der toerbeurten, geschied volgens oud gebruik en bij onzekerheid of gemis daarvan, op aanwys van de wijkmeester.

In den regel zal gerekend worden, dat de eerste nabuur is, de bewoner van het huis, naast gelegen aan dat, alwaar nabuurpligten verleend moeten worden. – Meer dan een huisgezin, hetzelfde huis bewonende, zal ieder op zich zelf als nabuur worden beschouwd; zoodat de naastbelendende bewoner als eerst nabuur en de anderen naar volgorde zullen moeten opkomen.

Op de bewoners der beide huizen *regts en links* van het huis, alwaar nabuurpligten verleend moeten worden, zullen de beide overnaburen als 2^e en 3^e nabuur volgen, en zoo verder naar volgorde der op- en afgaande nummers aan beide zijden der wijk.

Art. 37. Ieder huisgezin levert zoveel personen als de wijkmeester zal nodig oordelen.

Art. 38. Wanneer iemand in de nabuurschap is overleden, zijn de twee eerste naburen verplicht, om de andere naburen, welke nabuurpligten te verrigten hebben, daarvan tijdig kennis te geven.

– Zij zijn tevens verplicht, om in de nabuurschap, ieder aan zijne zijde der wijk, aanzegging van het overlijden te doen, en de naburen uit te noodigen, om het lijk op den dag van begrafenis, grafwaarts te volgen.

Bij die gelegenheid zullen zij diegenen der naburen, die het lijk naar het graf moeten dragen, kennis geven van den tijd waarop deze zich in het sterfhuis zullen moeten bevinden.

Art. 39. Wanneer sterfgeval of ziekte aan boord van een schip voorkomt, zullen de bewoners der buurt waarin hetzelfde ligt, gehouden wezen, op aanwys van den wijkmeester, de nabuurpligten te vervullen.

Art. 40. Bij het afleggen en kisten van een' oude doode (waarvoor gehouden worden personen boven de 14 jaren oud) zullen de zes naaste bureu, hetzij mannen of vrouwen, naar gelang van omstandigheden, tegenwoordig moeten zijn. Ingeval de doode aan eene besmettelijke ziekte is overleden, zal het afleggen en kisten slechts door twee personen *mogen* geschieden en moeten dit de naaste bureu zijn.

Voorts zal het afhalen der kist, alsmede het overkleeden, en het in de kist leggen van overledenen van het mannelijk geslacht, moeten geschieden door mannen, boven de 20 jaren oud; en het ontkleden en kisten van overledenen van het vrouwelijk geslacht, alsmede het maken van het heen of doodkleed voor personen van beide geslachten, door gehuwde of gehuwd geweest zijnde vrouwen, of ook door ongehuwde dochters, boven de 20 jaren oud.

De naaste of eerste naburen zijn verplicht het lijk het eerste aan te tasten.

Een nabuurschap of het sterfhuis te ver van den doodkistmaker zijnde verwijderd, om de kist door dragers naar het sterfhuis te kunnen overbrengen, zal de naaste nabuur, twee of meer paarden houdende, gehouden zijn de kist, met eenen wagen bespannen met twee paarden, naar het sterfhuis te vervoeren.

Art. 41. Ten aanzien van jonge dooden wordt bepaald, dat de diensten in het vorig artikel vermeld, door vier der naaste bureu zullen worden verrigt, doch voor een bij den Ambtenaar van de Burgerlijken stand levenloos aangegeven kind, slechts de twee eerste bureu.

Art. 42. De eerste naburen zijn verplicht een doodelaken naar het sterfhuis te brengen en over de kist te leggen, indien zoodanig laken in huur door belanghebbenden wordt verlangd, zij zijn tevens voor de terugbezorging van hetzelfde, voort na afloop der ter aarde bestelling, aansprakelijk.

- Art. 43. De vier naaste buren, volgende op de beide eersten zijn verplicht de grafstede op de begraafplaats te openen, alsmede te zorgen, dat de lijkbaar buiten de poort aan de ingang van de begraafplaats aanwezig zij en na afloop der ter aarde bestelling op zijnen bewaarplaats wordt teruggebracht. De jongste der vier naaste buren, zal vierentwintig uur voordat de begrafenis zal plaats hebben, bij den opzigter over de begraafplaats, aanwijzing van het graf verzoeken.
- Art. 44. Een oude doode zal door *tien* en een jonge door *zes* manspersonen der naaste geburen ter aarde worden besteld, indien het lijk des middags te 12 uren wordt begraven, van welke twee, gedurende de begrafenis, de torenklok zullen moeten luiden en *acht* of *vier* personen het lijk grafwaarts dragen en het graf digten.
- Wanneer de begrafenis op een ander uur mogt plaats hebben, en de torenklok niet mag worden geluid, zullen er *twee* personen minder in dienst behoeven te zijn. – Indien echter het lijk, uit hoofde van te groote afstand van de begraafplaats, of de slechte gesteldheid van de weg, niet gevoeglijk daarhenen kan gedragen worden, ter beoordeling van den wijkmeester, zal hetzelfde door den paardenhouder uit de naaste naburen, met een wagen, bespannen met twee paarden, naar de begraafplaats worden gevoerd.
- In dat geval zullen de dragers verplicht zijn, om, zoodra het lijk door hen, uit het sterfhuis op den wagen zal zijn geplaatst, zich naar de begraafplaats te begeven ten einde het lijk aldaar te ontvangen en naar het graf te dragen.
- Wanneer echter de paardenhouder tot die naburen mogt behoren uit wier huis een drager moet geleverd worden, zal hij voor het leveren van eenen wagen en de paarden en het doen vervoeren van het lijk, van de dienst als drager bevrijd zijn.
- Art. 45. de bestaande bepalingen of het oude gebruik wegens het vervoeren van lijken van den Hoornschen-dijk binnen deze gemeente naar de begraafplaats, door ingezetenen van Hemmen en Dilgt blijven voortduren.
- Art. 46. Personen tot in den derden graad van een overledenen in de nabuurschap vermaagdschap, zulle, des verkiezende, vrij zijn van de diensten, waartoe zij anders krachtens art. 40 en 44 verplicht kunnen worden.
- Art. 47. Eene vrouw in barensnood zijnde zullen vier naburige gehuwde vrouwen of weduwen verplicht zijn, zoodra zij daartoe geroepen worden, en geene wettige redenen van verschooning (ter beoordeling van den wijkmeester en desnoods van het Gemeentebestuur) kunnen aanvoeren, zich dadelijk bij haar te vervoegen, en haar de noodige dienst te bewijzen, zoolang de omstandigheden zulks zullen vereischen. De twee naastbijwonende vrouwen of weduwen, zullen verplicht zijn hierin bijstand te bieden.
- Art. 48. In het algemeen wordt bepaald, dat het tot waarnemen of doen waarnemen van vrouwelijke nabuurdiensten geene manspersonen verplicht zullen zijn, doch dat, wanneer zij eene vrouw of iemand van het vrouwelijk geslacht, de vereischte geschiktheid hebbende, bij zich in huis hebben wonen, zij alsdan gehouden zullen zijn, om deze diensten door laatstgemelden te doen verrigten; daarentegen zullen ongehuwde vrouwen en zij, die tot het verrigten van mannelijke nabuurdiensten, geen geschikte manspersonen bij zich in huis hebben; tot het verrigten of doen verrigten van mannelijke nabuurdiensten ongehouden zijn.
- Art. 49. De wijkmeester zal verplicht zijn, om, wanneer hij in de uitoefening van zijnen post verhinderd mogt worden, daarvan aan zijnen plaatsvervanger in tijds kennis te geven, voorts zal hij zich naauwkeurig bekend moeten maken met de ingezetenen zijner nabuurschap, en met hetgeen in dezelve mogt voorvallen.
- Hij zal van iedere overtreding der bepalingen van dit hoofdstuk kennis moeten geven en daarvan opgave moeten doen aan het Gemeentebestuur.
- Art. 50. Alle nalatigheid in het nakomen, of overtreding van de bepalingen in dit hoofdstuk vervat, zal worden gestraft met eene geldboete van f 1,50.
- Wordt vervolgd.

Waarom Old Go?

Pen en papier. Een eerste stukje voor Old Go. Ter inspiratie een borrel bij de hand, een oude jenever van **Blankenheim**.

Blankenheim, waar ben ik die naam anders tegengekomen?

Natuurlijk, een bisschop Blankenheim, een van de laatste bisschoppen die het voor het zeggen had in de stad dus ook in het Go. De man die *Blankeweer* deed aanleggen. In de buurt waar we nu **De Blankehoeve** kennen. Om de 2 weken heb ik daar een bijeenkomst.

Vanuit de terrastuin heeft men uitzicht op wat men in de buurt het *Romeinse Bossie* noemt, de achter de Vogelzangsteeg gelegen plek van de nog veel oudere versterking *Mitspete*.

In ieder geval een plek met historie.

De *Vogelzangsteeg* waar mijn vrouw's oma, Hendrikje Boddeveld weg kwam. Zo zie je hoe het leven van nu raakvlakken heeft met zaken uit het verleden.

Een gezegde is: "In het verleden ligt het heden". Het heden maakt je nieuwsgierig naar het verleden. Het verhaal van Roelof van Wijk, "van de vos, de reiger en de wolf", bracht voor mij leven in de zerken bij de kerk in Haren.. En was herbergier Vos de man in mijn vrouw's stamboom die een Herberg had aan de Heereweg? Hoofdstraat?

Wat kan een historische kring nog meer te berde brengen?. Niet alleen kennis van je woon-omgeving, maar ook diepgang van die kennis. Mooi zo dat we de club aan de gang hebben!

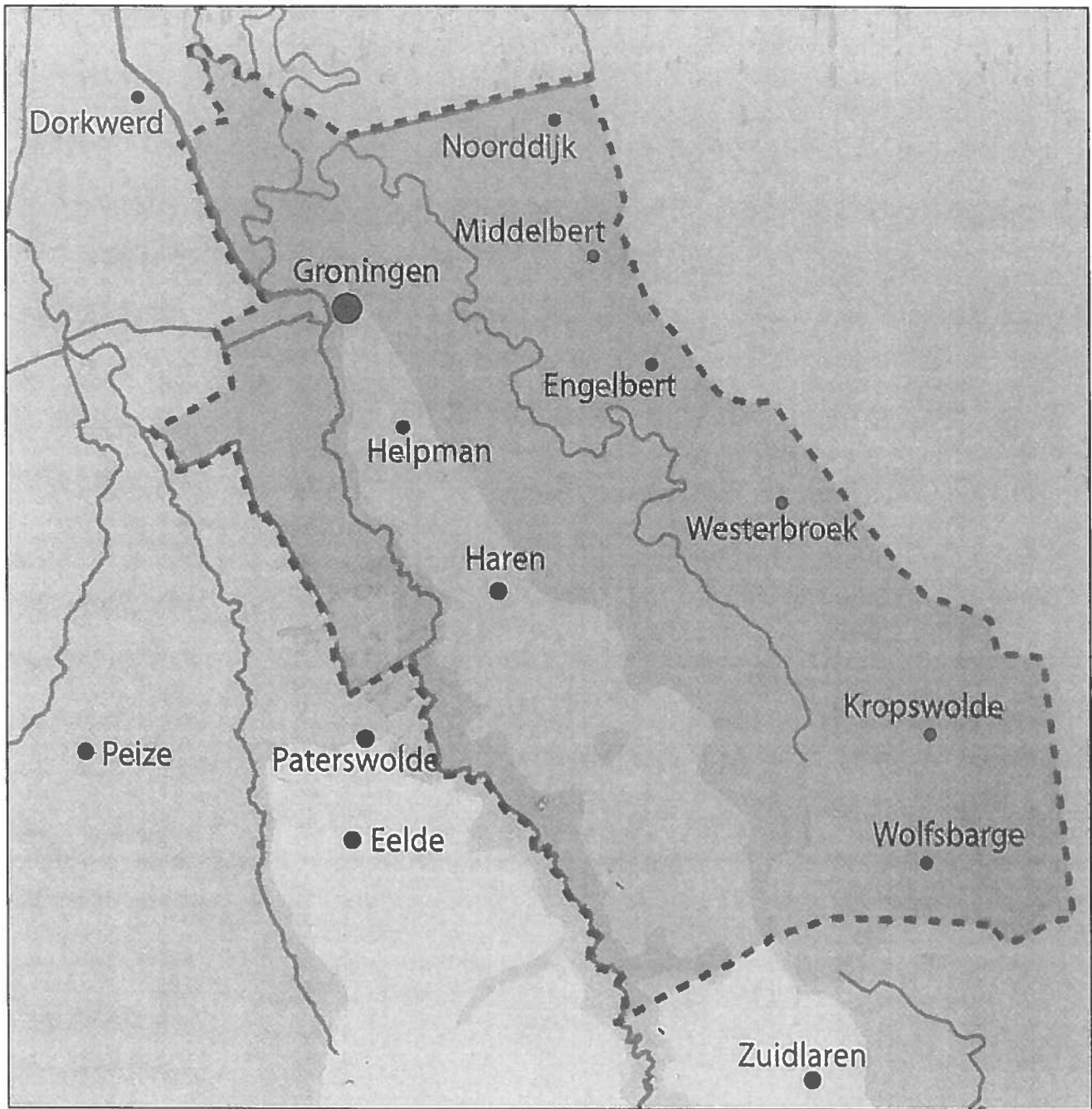
Bonno van der Horst

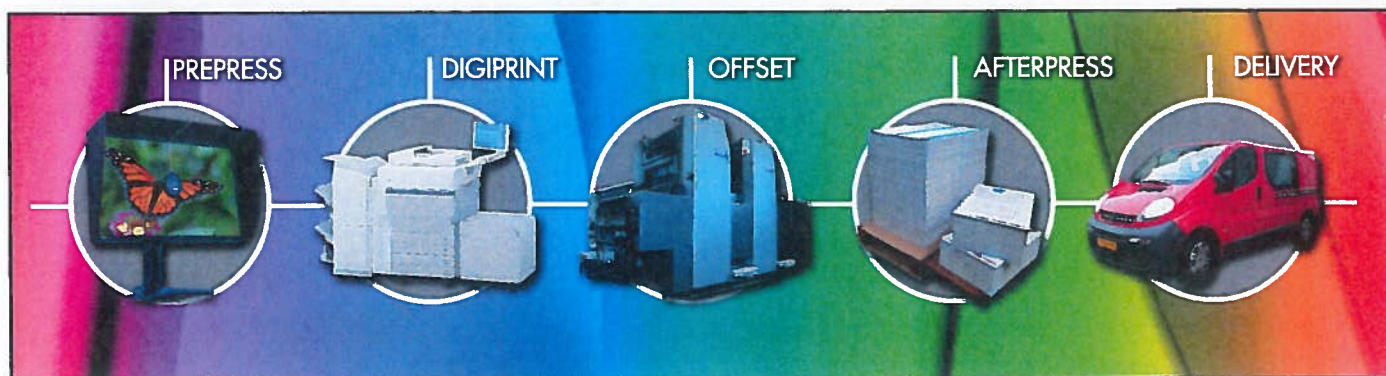
De Blankehoeve, zoals het er nu bij staat.

:

Tegen inlevering van deze tekst, (of, om het blad niet te beschadigen, tonen van uw lijfblad) een kopje koffie met appelgebak voor € 2,50. Geldig voor maximaal 4 personen tot 1 juli 2011

Het Gorecht besloeg een groot gebied, hier aangegeven met een stippellijn.

Dhr. R. van Wijk
Remmingaweg 44
9751 VR Haren

WIST U DAT DE CANON C1 **PRINT** ALSOF HET **GEDRUKT** STAAT?